

Nr 6

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 27 mars 1953 (nr 95) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar, m. m.

I en den 15 januari 1960 dagtecknad, till bankoutskottet hänvisad proposition, nr 37, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning angående ändring i förordningen den 27 mars 1953 (nr 95) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar; samt

2) förordning angående ändring i förordningen den 27 mars 1953 (nr 97) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar;

dels ock besluta

1) att staten skall, för ökning av Konungariket Sveriges stadshypotekskassas grundfond, genom fullmäktige i riksgäldskontoret ställa till förfogande svenska statens tre och en halv procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av tvåhundra miljoner kronor med rätt för kassan att i enlighet med de i förordningen om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar givna bestämmelserna taga obligationerna i anspråk; samt

2) att staten skall, för ökning av Svenska bostadskreditkassans grundfond, genom fullmäktige i riksgäldskontoret ställa till förfogande svenska statens fyra och en halv procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av femtio miljoner kronor med rätt för kassan att taga obligationerna i anspråk i enlighet med bestämmelserna i förordningen om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar.

Beträffande propositionens huvudsakliga innehåll må här anföras följande.

I propositionen föreslås höjning av grundfonden för Konungariket Sveriges stadshypotekskassa från 525 till 725 miljoner kronor och av grundfonden för Svenska bostadskreditkassan från 110 till 160 miljoner kronor. Vidare förordas att Kungl. Maj:t skall få rätt att dispensera från kravet på brandförsäkring, när det gäller kommunal fastighet som belånas i stadshypoteks- eller bostadskreditförening.

De ovan nämnda författningsförslagen är av följande lydelse:

Förslag

till

**förordning angående ändring i förordningen den 27 mars 1953 (nr 95)
om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om
stadshypoteksföreningar**

Härigenom förordnas, att 2, 5, 23 och 24 §§ förordningen den 27 mars 1953 om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

2 §.

Såsom grundfond för kassan ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande svenska statens tre och en halv procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av *femhundra*tjugufem miljoner kronor.

Grundfundsobligationerna fortfara — — — äro fullgjorda.

5 §.

De obligationer, — — — fastställd amortering.

Obligationslån skall — — — låneavtalet bestämd.

Därest grundfonden skulle genom förluster, som uppkommit på kassans rörelse i dess helhet, nedgå till *femhundra* miljoner kronor, må kassan icke upptaga nytt lån med mindre Konungen lämnar tillstånd därtill. Om grundfonden av sådan anledning skulle nedgå till *femhundra* miljoner kronor, må nytt lån icke upptagas med mindre riksdagen på Konungens framställning det medger.

Finner kassans — — — anmälan därom.

23 §.

Förening må, bortsett från placeringen av säkerhetsfonden enligt bestämmelserna i 21 §, meddela lån allenast mot säkerhet av inteckning i

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Såsom grundfond för kassan ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande svenska statens tre och en halv procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av *sjuhundra*tjugufem miljoner kronor.

Grundfundsobligationerna fortfara — — — äro fullgjorda.

5 §.

De obligationer, — — — fastställd amortering.

Obligationslån skall — — — låneavtalet bestämd.

Därest grundfonden skulle genom förluster, som uppkommit på kassans rörelse i dess helhet, nedgå till *sjuhundra* miljoner kronor, må kassan icke upptaga nytt lån med mindre Konungen lämnar tillstånd därtill. Om grundfonden av sådan anledning skulle nedgå till *sjuhundra* miljoner kronor, må nytt lån icke upptagas med mindre riksdagen på Konungens framställning det medger.

Finner kassans — — — anmälan därom.

23 §.

Förening må, bortsett från placeringen av säkerhetsfonden enligt bestämmelserna i 21 §, meddela lån allenast mot säkerhet av inteckning i

¹ Senaste lydelse av 2 och 5 §§ se 1958: 21.

(Nuvarande lydelse)

fast egendom eller tomträtt. Härvid skall tillika iakttagas, att den fasta egendomen eller den med tomträtt upplåtna tomten är belägen inom föreningens verksamhetsområde, att därå finnes uppförd byggnad, som är nöjaktigt brandförsäkrad och som huvudsakligen är avsedd för bostadsändamål eller till affärslokaler, samt att, då fråga är om lån mot säkerhet av inteckning i tomträtt, kassans styrelse godkänt det avtal, varigenom tomträtten upplåtits.

Säkerhet, som — — — till föreningen.

För förenings — — — till kassan.

Lån må — — — ettusen kronor.

Alla till — — — till kassan.

24 §.

Inteckning i fast egendom eller tomträtt, som utgör säkerhet för amorteringslån, skall lyda å minst det belopp, till vilket lån beviljas, och ligga inom hälften av det vid föreningens värdering uppskattade värdet å den fasta egendomen eller å byggnad, som uppförts å den med tomträtt upplåtna tomten. Inteckning skall jämväl vara belägen inom gällande brandförsäkringsvärde och hälften av det värde, som vid taxering enligt kommunalskattelagen åsatts nyssnämnda egendom eller byggnad; dock må, i den mån kassans styrelse det medgiver, inteckning kunna ligga inom sex tiondelar av uppskattningsvärdet och taxeringsvärdet.

Vad sålunda — — — hållbart byggnadsämne.

Den årliga — — — hållbart ämne.

(Föreslagen lydelse)

fast egendom eller tomträtt. Härvid skall tillika iakttagas, att den fasta egendomen eller den med tomträtt upplåtna tomten är belägen inom föreningens verksamhetsområde, att därå finnes uppförd byggnad, som är nöjaktigt brandförsäkrad och som huvudsakligen är avsedd för bostadsändamål eller till affärslokaler, samt att, då fråga är om lån mot säkerhet av inteckning i tomträtt, kassans styrelse godkänt det avtal, varigenom tomträtten upplåtits. *I fråga om lån till kommun må i den omfattning och på de villkor Konungen bestämmer kravet på brandförsäkring eftergivnas.*

Säkerhet, som — — — till föreningen.

För förenings — — — till kassan.

Lån må — — — ettusen kronor.

Alla till — — — till kassan.

24 §.

Inteckning i fast egendom eller tomträtt, som utgör säkerhet för amorteringslån, skall lyda å minst det belopp, till vilket lån beviljas, och ligga inom hälften av det vid föreningens värdering uppskattade värdet å den fasta egendomen eller å byggnad, som uppförts å den med tomträtt upplåtna tomten. Inteckning skall jämväl vara belägen inom gällande brandförsäkringsvärde, *där ej enligt vad i 23 § första stycket stadgas kravet på brandförsäkring eftergivits, samt inom hälften av det värde, som vid taxering enligt kommunalskattelagen åsatts nyssnämnda egendom eller byggnad; dock må, i den mån kassans styrelse det medgiver, inteckning kunna ligga inom sex tiondelar av uppskattningsvärdet och taxeringsvärdet.*

Vad sålunda — — — hållbart byggnadsämne.

Den årliga — — — hållbart ämne.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Förslag

till

**förordning angående ändring i förordningen den 27 mars 1953 (nr 97)
om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar**

Härigenom förordnas, att 2, 23 och 24 §§ förordningen den 27 mars 1953 om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

2 §.

Såsom grundfond för kassan ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande svenska statens fyra och en halv procent obligationer, ouppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av *ett*hundra^{ti}o miljoner kronor.

Grundfundsobligationerna fortfarande — — — äro fullgjorda.

23 §.

Förening må, bortsett från placeringen av säkerhetsfonden enligt bestämmelserna i 21 §, meddela lån allenast mot säkerhet av inteckning i fast egendom eller tomträtt. Härvid skall tillika iakttagas, att den fasta egendomen eller den med tomträtt upplåtna tomten är belägen inom föreningens verksamhetsområde, att därå finnes uppförd byggnad, som är nöjaktigt brandförsäkrad och som huvudsakligen är avsedd för bostadsändamål eller till affärslokaler, samt att, då fråga är om lån mot säkerhet av inteckning i tomträtt, kassans styrelse godkänt det avtal, varigenom tomträtten upplåtits.

Säkerhet, som — — — till föreningen.

¹ Senaste lydelse av 2 § se 1958: 22.

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Såsom grundfond för kassan ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande svenska statens fyra och en halv procent obligationer, ouppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av *ett*hundra^{sex}ti^o miljoner kronor.

Grundfundsobligationerna fortfarande — — — äro fullgjorda.

23 §.

Förening må, bortsett från placeringen av säkerhetsfonden enligt bestämmelserna i 21 §, meddela lån allenast mot säkerhet av inteckning i fast egendom eller tomträtt. Härvid skall tillika iakttagas, att den fasta egendomen eller den med tomträtt upplåtna tomten är belägen inom föreningens verksamhetsområde, att därå finnes uppförd byggnad, som är nöjaktigt brandförsäkrad och som huvudsakligen är avsedd för bostadsändamål eller till affärslokaler, samt att, då fråga är om lån mot säkerhet av inteckning i tomträtt, kassans styrelse godkänt det avtal, varigenom tomträtten upplåtits. *I fråga om lån till kommun må i den omfattning och på de villkor Konungen bestämmer kravet på brandförsäkring eftergivias.*

Säkerhet, som — — — till föreningen.

(Nuvarande lydelse)

För förenings — — — till kassan.
Lån må — — — ettusen kronor.
Alla till — — — till kassan.

24 §.

Inteckning i fast egendom eller tomträtt, som utgör säkerhet för lån, skall lyda å minst det belopp, till vilket lån beviljas, och ligga inom tre fjärdedelar av det vid föreningens värdering uppskattade värdet å den fasta egendomen eller å byggnad, som uppförts å den med tomträtt upplåt-na tomten. Inteckning skall jämväl vara belägen inom gällande brandförsäkringsvärde och tre fjärdedelar av det värde, som vid taxering enligt kommunalskattelagen åsatts nyss-nämnda egendom eller byggnad.

Lån må — — — kassans styrelse.

(Föreslagen lydelse)

För förenings — — — till kassan.
Lån må — — — ettusen kronor.
Alla till — — — till kassan.

24 §.

Inteckning i fast egendom eller tomträtt, som utgör säkerhet för lån, skall lyda å minst det belopp, till vilket lån beviljas, och ligga inom tre fjärdedelar av det vid föreningens värdering uppskattade värdet å den fasta egendomen eller å byggnad, som uppförts å den med tomträtt upplåt-na tomten. Inteckning skall jämväl vara belägen inom gällande brandförsäkringsvärde, *där ej enligt vad i 23 § första stycket stadgas kravet på brandförsäkring eftergivits, samt inom tre fjärdedelar av det värde, som vid taxering enligt kommunalskattelagen åsatts nyssnämnda egen-dom eller byggnad.*

Lån må — — — kassans styrelse.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härför återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Grundfondsfrågan, s. 6.

Brandförsäkringsfrågan, s. 9.

Departementschefen, s. 15.

Utskottet

I propositionen har föreslagits höjning av grundfonden för Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och av grundfonden för Svenska bostadskreditkassan. Utskottet har icke någon erinran häremot. I likhet med föredragande departementschefen anser sig utskottet böra understryka att en höjning av kassornas grundfonder endast innebär att formella förutsättningar skapas för instituten att öka sin på obligationer grundade upplåning och därmed sin kreditgivning. I fråga om den faktiska upplåningen och kreditgivningen har sålunda kassorna att även i fortsättningen följa de normer som gäller för den allmänna kreditpolitiken.

Enligt vad som förordas i propositionen skall vidare Kungl. Maj:t få rätt att dispensera från kravet på brandförsäkring, när det gäller kommunal fastighet som belånas i stadshypoteks- eller bostadskreditkassa. Utskottet är berett tillstyrka detta förslag. I likhet med departementschefen finner utskottet det ur säkerhetssynpunkt angeläget, att de allmänna riktlinjer för dispensgivningen, vilka angivits i propositionen, noga iakttages. Ett oeftergivligt villkor för beviljande av dispens måste således vara att kommunen tecknar personligt betalningsansvar för skulden. Dispensen bör vidare vara tidsbegränsad och avse en förhållandevis kort tid. Ytterligare bör i allmänhet fordras att kommunen vidtagit särskilda åtgärder — i form av en brandskaderegleringsfond eller på liknande sätt — för att underlätta en reglering av uppkommande brandskador. Det skulle även kunna finnas lämpligt att kräva att dylika åtgärder skall kombineras med någon form av katastrof-risikförsäkring. Slutligen torde dispens som regel böra beviljas endast kommun med ett fastighetsinnehav av sådan storleksordning att en betryggande riskutjämning kan ske.

Utskottet hemställer,

att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 23 februari 1960

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Fahlander, Schmidt, Strandler, Nils Theodor Larsson*, Aspling, Åke Larsson och Virgin*;

från andra kammaren: herrar Andersson i Ronneby, Sköldin, Larsson i Julita*, Regnéll, Löfgren, Eliasson i Sundborn, Persson i Appuna och Agerberg.

* Ej närvarande vid justeringen.